

Analýza distanční výuky v ZŠ Zliv

Analýza byla provedena ředitelem školy na základě kritiky části rodičů a vychází z interního šetření distanční výuky v ZŠ Zliv.

Distanční výuka pokrývá všechny hlavní předměty, okrajově také některé vedlejší. Žáci by neměli učením trávit více času než při prezenční výuce, ale samozřejmě jsou mezi nimi značné rozdíly. Výuka probíhá dle doporučení MŠMT z 23.9.2020 (viz příloha).

Distanční výuka probíhá z 95 % on-line ve smyslu metodického doporučení MŠMT. Toto doporučení rozlišuje synchronní výuku (ve stejný čas), např. videokonference a asynchronní výuku (v různý čas), např. zasílání úkolů prostřednictvím internetové platformy. Stejně doporučení uvádí, že není vhodné synchronní výukou realizovat kompletní rozvrh hodin, jak je nastaven pro prezenční výuku. Optimální je kombinovat obě formy on-line výuky a of-line výuky s ohledem na možnosti školy a žáků. Tvrzení, že on-line výuka probíhá pouze 4x týdně, se tedy nezakládá na pravdě.

Je zcela zřejmé, že představa kritických rodičů o distanční výuce se liší od představy učitelů. Většina rodičů mylně považuje za on-line výuku pouze tu synchronní, kterou preferují. Pro rodiče (především ty zaměstnané) je samozřejmě výhodnější, pokud dítě v určený čas usedne k počítači a spojí se přes video se svým učitelem. Tuto formu výuky často považují rodiče za jedinou kvalitní a jinou neuznávají. Při asynchronní on-line výuce žák může zpracovávat úkol v podstatě kdykoliv, a to klade vyšší nároky na kontrolu ze strany rodičů.

Učitelé volí formy výuky především s ohledem na efektivitu a konečný výsledek. Zde synchronní výuka už tak jednoznačně výhodná není. Kombinace synchronní a asynchronní výuky v každé konkrétní třídě se liší podle věku dětí, vyučovaného předmětu, probírané látky a zkušenosti učitele.

Distanční výuka je v našem školství zcela nový fenomén, se kterým se učitelé, žáci i rodiče musí nějak vypořádat. Po několika měsících distanční výuky už můžeme posoudit pozitiva a negativa jednotlivých forem. Analýza ukázala, jaká je efektivita forem z nejčastějšího pohledu učitelů, názory jednotlivců se mohou lišit:

On-line synchronní výuka (video, Meet)

Až na jednu výjimku využívají všichni vyučující nejčastěji 1 – 2x týdně v daném předmětu.

Pozitiva: Žáci a učitelé jsou v přímém kontaktu, mohou na sebe okamžitě reagovat, mohou klást otázky, diskutovat, výuka nejvíce připomíná normální výuku, příprava většinou není tak časově náročná, pokud učitel nezapojuje další mediální nástroje.

Negativa: Časté technické problémy, vypadáva zvuk nebo je zkreslený, při větším počtu účastníků se přenos „seká“. Zejména u menších dětí se brzy snižuje pozornost. Časté jsou rušivé vlivy, děti nejsou v místnosti samy, nevěnují se učivu, odcházejí a přicházejí, vypínají

obrazovku apod. Mají-li sourozenci z různých tříd současně výuku a jen jeden počítač, jeden z nich se nepřipojí.

Efektivita synchronní výuky závisí na věku a motivaci žáka. Větší efektivitu vnímáme u menších skupin, např. při vysvětlování problému. Vyučující často řeší problémy se synchronní výukou tím, že třídu rozdělí na dvě části a každou vyučují zvlášť. To však pro učitele znamená dvojnásobný čas na výuku.

On-line asynchronní výuka (Classroom, Edookit)

Tato forma jednoznačně převažuje, přestože je časově pro učitele mnohem náročnější. Většina učitelů ji používá denně.

Positiva: Výuka je individuální, lépe se přizpůsobuje každému žaku. Učitel i žák si sám volí čas na práci a vlastní tempo. Žáci se učí samostatnosti a odpovědnosti. Učitel má od každého žáka zpětnou vazbu a velmi přehledné hodnocení. Lze vkládat přílohy v různých formátech.

Negativa: Časová náročnost na přípravu. Není záruka, že žák pracuje samostatně, nelze vyloučit sdílení úloh nebo vypracování úloh někým jiným. U malých dětí je nutná pomoc rodičů a je to pro ně zatěžující. Absence osobního kontaktu. Někteří žáci nespolupracují (asi 5 %).

Efektivita asynchronní výuky je většinou hodnocena lépe než u synchronní. Vyšší efektivitu vidíme zejména u vyšších ročníků. Opět záleží hlavně na motivaci dítěte. Kdo se učit chce, dosahuje srovnatelných výsledků jako při prezenční výuce. Díky individualizaci výuky a formativnímu hodnocení někteří žáci dosahují dokonce lepších výsledků.

Of-line výuka (předávání písemných materiálů ve škole)

Tuto formu využívají učitelé pouze ojediněle. Výhodou je autenticita každého výstupu, nevýhodou komplikovanost předání zejména u dojíždějících žáků.

Přes kritiku části veřejnosti se domnívám, že poskytujeme kvalitní distanční výuku podle naší nejlepší vůle a na hranici možností. Vyučující věnují své práci denně 8 – 10 hodin, mnozí i o víkendu, a rozhodně si zaslouží uznání.

Ve Zlivi dne 5.2.2021

Mgr. Jan Režný, ředitel školy